

Tekstititys

Podcast: Puhetta puutarhasta ja taloudesta – Prat om trädgårdsodling och ekonomi

Jakso 10. Toimittajana ja laatuauditoijana puutarha-alalla

Äänitteen kesto: 00:30:42

Haastattelija: Anna-Kaisa Jaakkonen (AKJ), yliaktuaari, Luonnonvarakeskus

Vieraana: Annamarja Vilander (AV), toimittaja, laatuauditoija, Puutarhaliitto

Musiikkia

AKJ: Hei, kuuntelet Luonnonvarakeskuksen Puhetta puutarhasta ja taloudesta podcastia. Tämä Podcastsarja tuotetaan osana AgriHubi-osaamisverkostoa. Meillä on täällä tänään vieraana pitkän linjan toimittaja ja avomaatuotannon asiantuntija Annamarja Vilander Puutarhaliitosta. Minä taas olen Anna-Kaisa Jaakkonen Lukesta ja vastaan muun muassa vuosittaisesta puutarhatilastojen tekemisestä. Ja nyt Annamarja, aloitetaanko maailman alusta eli miten sinusta tuli sinä eli miten sinä tälle alalle jouduit?

AV: No voisin oikeastaan sanoa että sattumalta, mutta toki ihan määrätietoisesti olin pyrkinyt opiskelemaan tänne Viikkiin jossa nytkin siis olemme ja olipa äsken mieleen mieleenpainuvaa käydä tuolla Ladonlukossa syömässä. Että aloitin täällä vuonna -80 opiskelut. Pääaineena luin kasvinviljelytiedettä ja kasvipatologiasta loppujen lopuksi sitten suoritin c-kokonaisuuden, koska kärsimättömänä ihmisenä en jaksanut ehkä tehdä niitä laboratoriokokeita niin paljon kun sivulabiin olisi tarvittu, mutta kaiken kaikkineen patologia opiskelu oli tosi mielenkiintoista. Mutta ensimmäisiä toimittajan töitä tein kesällä kahdeksankymmentäkuusi maaseudun tulevaisuudessa kesätoimittajana ja sen jälkeen sitten olin määräaikaisissa toimittajan töissä muun muassa Pellervon julkaisupalvelussa ja maatalousalan tiedotuskeskuksessa. Tiedotussihteerin töitä ja samalla toimittajan töitä tein Keski-Suomessa maatalouskeskuksessa reilun 2 vuotta kunnes sitten vuonna 1991 helmikuussa aloitin puutarhaliitossa puutarhalehden toimittajana. Ja vuonna -97 puutarhalehti ja puutarhauutiset yhdistyivät nykyiseksi puutarha&kauppa -lehdeksi, niin siitä lähtien olen sitten ollut siinä toimittajana.

AKJ: Siis tosi pitkä matka vuosissa ja varmaan myös kilometreissä; ajamista on tullut, että oletko jossakin välissä laskenut, että kuinka monella tilalla olet kaiken kaikkiaan käynyt näiden vuosien varrella.

AV: No ennen tätä tilaisuutta en ole laskenut, mutta vähän sitä nyt sitten mietin. Kun ottaa huomioon, että nyt olen jo ite tehnyt myös noita laatutarha auditointeja 12 vuotta, niin tuskin se nyt hirveän paljon alle 1000 tilasta viljelmästä ja yrityksestä jää se mitä olen käynyt. Mutta tottakai siinä on se, että siellä on sitten ehkä samojakin viljelmiä, koska olen käynyt jo edellisen sukupolven aikana ja huomaan, että olen ollut tosi monta 10 vuotta alalla töissä.

AKJ: Kun noinkin paljon matkustaa ja käy monella tilalla niin onko joku semmoinen joka on jäänyt erityisesti mieleen että joku tila tai tapahtuma tai vastaavat.

AV: No ihan yksittäistä tapahtumaan tai tilaa tai yritysten en sillain nyt voi tavallaan niin kun nostaa esiin, koska niitä on niin monia, mutta sanotaan että kyllä joskus tulee mieleen, kun ajaa tuolla syvällä maaseudulla ja monta 10 km on ollut pelkkää metsätaloutta ja sitten siellä aukeaa semmoinen mahtava hyvin hoidettu tila ja miettii, että niin täällä että täälläkin tehdään tätä työtä jossain muualla kuin täällä pääkaupunkiseudulla missä nyt niitä tiloja on tietenkin paljon vähemmän. Mutta että enemmän voisin sanoa siitä, että se että miten viljelytekniikka on kehittynyt ja miten viljelijät uskoo siihen työhönsä niin se on niin kun enempi semmoinen mikä on jäänyt näinä vuosikymmeninä mieleen. Ja totta kai esimerkiksi tältä syksyltä on semmoinen kokemus, että oli tullut jo kyltti vastaan että poronhoitoalue ja olin menossa tilalle, jossa viljellään luomujuureksia, niin ihan pakko on miettiä, että miten pitkä ja iso tämä Suomenmaa on ja oikeasti sitä viljelijöiden uskoa ja luottamista tähän - siihen omaan taitoonsa ja siihen, että ne tuotteet päätyy markkinoille ja kuluttajille, niin olen aina sanonut, että noston viljelijöille hattua ja kunnioitan heidän työtään.

AKJ: Kyllä, tuleeko joku mieleen, että mikä erityisesti on muuttunut näiden vuosien aikana viljelyssä tai niillä avomaa tiloilla missä olet käynyt? Että onko ne kasvanut vai onko tullut enemmän tekniikkaan, onko kasvit vaihtunut? Miten se ala on niinku kehittynyt?

AV: No onhan se kehittynyt - kaikki noi mitä luettelit, niin kaikki on kehittynyt ja muuttunut. Ja marja, no varsinkin nyt marjatuotannossa, jos ajatellaan, niin ensinnäkin se, että tilojen koot on kasvaneet, pinta alat on kasvaneet. Ja se,

että silloin, kun nyt on käynyt ensimmäisiä kertoja mansikkatilalla tai marjatilalla niin kaikkihan on ollut avomaalla. Sen jälkeen tuli sitten kasvutunnelit ja ensimmäisinä oli vadelma; sen jälkeen ruvettiin viljelemään mansikkaa ja nyt uusimpana kasvina on sitten pensasmustikka. Ja tietenkin sitten se et marjoja on myös ihan kasvihuonetuotannossa nyt jo paljon. Että seuraava on sitten varmaan että niitä on myös kasvuhuoneissa eli vertikaaliviljelmä mahdollisesti, en tiedä - sitä en työaikani tule ehkä näkemään. Mutta voi olla, että sitten sekin on mahdollista. Ja totta kai sitten lajikemuutokset on ollut tosi suuria marja-alalla. No jos ajatellaan omenantuotantoa niin siellä on tullut ihan uudenlainen viljelytekniikka ja varastotekniikka, jonka ansiosta sitten meillä on kotimaista omenaa vielä maaliskuussakin mahdollista saada kaupoista ostettua. Avomaa vihannestiloilla niin varmaan se suurin muutos on justiin se että on niin kun tilakoot on kasvaneet ja tekniikka on muuttunut. Tällä hetkellä varmaan paljon mietitään justiin viljelykiertoon, hiiliviljelyyn liittyviä asioita ja yleensä ympäristöasioita ja vastuullisuutta. Hiilijalanjälkiä lasketaan, mutta että ja uusia kasveja on tietenkin tullut, jos ajatellaan jotain lehtikaaleja ja tällä hetkellä sitten vaikka kikherneitä tai öljyamppua, proteiinikasveja, niin ne on niin kuin tuolla avomaan vihannespuolella. Ja yksi mikä jos ajattelee esimerkiksi nyt avomaan vihannespuolta, niin kotimainen purjon viljelyhän loppui oikeastaan käytännössä kokonaan ja nyt se on sitten jälleen taas otettu viljelyyn että että monen monenlaista muutosta nähnyt ja tapahtunut.

AKJ: Että muutoksia on ollut aika paljon ja monenlaisia ja nyt vielä tuntuu olevan kaikkia erikoishaasteita, niin mitenkä niinku viljelijät on jaksanut ja selvinnyt tästä kaikenlaisista haasteista - uusia kasveja, uusia tuotantomenetelmiä, isoimmilla tiloilla on sitten tietenkin enemmän työvoimaakin pyöritettävänä, niin millä, minkälaisena näet tän viljelijöiden jaksamisen ja mistä viljelijä saa voimaa sen arjen pyörittämiseen.

AV: No sitä kyllä joskus ajattelen itsekin, että mistä se tulee se voima ja jaksaminen. Että kun tuntuu että vuosi vuodelta viljelijöiltä vaaditaan entistä enemmän; ei se, että tuntee ne kasvit ja osaa sen viljelytekniikan, vaan kaikki se byrokratia ja totta kai viime vuosina sitten kaikki työvoimaan liittyvät asiat. Ja nyt jos ajatellaan viime vuosia, niin koronavuodet ja tämä vuosi nyt sitten on vielä ihan toisenlainen tuon Ukrainan sotatilanteen tähden ja tuotantokustannusten nousemisen myötä. Että siis tarvitsee olla tosi luja luottamus siihen omaan työhönsä ja siihen, että jaksaa siinä. Että mutta se on varmaan niin kun aikoinaan yks vihannesviljelijä sanoi, että vaikka kuinka olisi syksyllä täysin poikki ja väsynyt, kun saa ne juurekset varastoon ja ajattelee, että miten sitä jaksaa. Mutta kun helmikuu tulee, niin se maausko nousee ja sitten taas ruvetaan katsomaan, että mitä kylvetään tai mitä istutetaan.

AKJ: Että kyllä luulisi ja pitäisi tän niinku vihannespuolen olla sellainen tulevaisuuden ala, koska jos puhutaan tästä, että pitää syödä enemmän kasviksia, niin sehän on juuri se mitä Suomessa viljellään. Ja jos ajatellaan juureksia, kaaleja ja sipuleita, niin nehän tarjoaa sitä turvaa talveksi, että niitä voi laittaa varastoon. Että niitähän silloin ennen aikaan syötiin enemmän kuin nyt. Että ehkä me voitaisiin palata sinne vanhoihin hyviin aikoihin tai toisenlaisiin aikoihin.

AV: Niin no joo ja toki onhan nyt sanottava, että kaikki kotimainen tuotanto siis on nyt sitten kyse marjoista taikka vihanneksista ja juureksista, niin toki niitä arvostetaan eri lailla kuin ehkä silloin 30 vuotta sitten. Ja suomalaiset kuitenkin haluaa syödä kotimaisia kasviksia ja varsinkin nyt sitten tämä ruokaturvakeskustelu, niin on oikeasti niinku ymmärretty se, että voi tulla sekin aika että niitä ei kerta kaikkiaan pystytäkään tuomaan tänne. Että siinä mielessä, että kyllä se arvostus kotimaisia kasviksia kohtaan on minun mielestä lisääntynyt vuosi vuodelta - mitä nyt nämä vuosikymmenet oon tätä työtä tehnyt ja ollut mukana.

AKJ: Ja toi laatuasiahan on kanssa aika tärkeä asia ja se turvallisuus ja jäljitettävyyys. Ja sinähän olet ollut tässä laatutarhatyössä ja auditoinnissa mukana jo monta vuotta, niin niille, jotka eivät tunne tätä laatutarha asiaa niin, mitä se nyt niin kun käytännössä tarkoittaa noi tai yksinkertaistettuna, että mitä siinä oikein viljelijä tekee tai mitä sinä teet sinä rinnalla?

AV: No jos puhutaan laatutarha auditoinneista ja ja laatutarhaohjeistosta niin sehän on kotimaisten kasvien alkuun saattama ja ja yhdessä kaupan kanssa niin kun aloitettu se työ ja Ruokavirasto on arvioinut esimerkiksi nyt laatutarhaohjeiston, että se on elintarvikelain nojalla arvioitu kansallisen hyvän käytännön ohjeiksi. Mutta että käytännössä se on sitä että sillä varmistetaan tuotteiden tuoteturvallisuutta ja sitä jäljitettävyyttä. Ja siinä käydään hyvin monenlaisia asioita läpi; suurin osa on ihan lakisäateisiä tehtäviä tai lakisäateisiä asioita. Mutta että käydään läpi noita viljelykäytäntöjä, ympäristönäkökohtia, yrityksen vastuullista toimintaa, työntekijäasioita, että se on aika laaja kokonaisuus. Ja se että tällä hetkellä esimerkiksi laatutarha auditoinnit on tehdään 4 vuoden välein viljelmällä ja 2 vuoden välein on itsearviointi, mutta että sitten on myös muistettava että meillä on tällä hetkellä myös muita laatujärjestelmiä käytössä eli IP Sigill ja osalla osalla yrityksistä on nyt jo Global G.A.P. sertifioinnitkin.

AKJ: Että onko se nyt niin että nykyään pitää olla joku laatujärjestelmä, että pääsee kaupan hyllyille hyllyihin?

AV: Sanotaan että se käytännössä se on niin, mutta että ja sitten tässäkin on sitten vielä muistettava se, että on että silloin kun puhutaan sirkkalehtimerkin käyttäjistä niin sen lisäksi on sitten myös paljon esimerkiksi laatutarha auditoituja tiloja, joilla ei ole itsellään käytössä sirkkalehtimerkkiä, mutta he sitten myy tuotteensa niin pakkaamolle, jolla on se merkin käyttöoikeus eli asiakas vaatii siinäkin tapauksessa laatujärjestelmän.

AKJ: Että se sirkkalehtimerkkihän on kyllä aika arvostettu ja tunnettu merkki.

AV: On, se on hyvin tunnettu ja esimerkiksi parin viime vuoden aikana niin sirkkalehtimerkin käyttäjiä on tullut lisääkin. Toki jää pois jos viljely loppuu tai lopetetaan tuotanto; nyt esimerkiksi marjapuolella on tullut paljon lisää sirkkalehtimerkin käyttäjiä. Ja kuluttajat tunnistaa sen ja arvostaa sitä kyllä.

AKJ: Onko viljelijät niinku sanonut sinulle tai oletko itse huomannut ,että tämän kun tää auditointi on tehty ja kaikki paperityöt on tehty sitä varten että että sitten olisi tullut jotakin semmoista havaintoja, että tähän olikin hyvä juttu tai ilmeni jotakin että jota ei ollut aikaisemmin riittävän tarkasti mietitty jotain riskiasioita tai vastaavia.

AV: No yksi mikä on tietenkin semmoinen silloin, jos ajatellaan, että ensimmäistä kertaa tehdään auditointi tilalla, niin ehkä se dokumentointi on monelle viljelijälle, ei enää tälle nuorelle sukupolvelle niinkään, mutta että silloin aikaisemmin niin on niin kuin että asiat hoidetaan oikein mutta välttämättä niitä kaikkia ei ole tullut laitettua paperille. Niin sitten se että, kun ne käydään läpi ja kaikki on kansiossa taikka sähköisesti nykyisesti niin ne on niinku helpompi sieltä ja ne voidaan sitten todeta ja ihan sitten voi olla semmoisia pieniäkin asioita mistä tulee juteltua ja viljelijä on sanonut, että no niinhän se onkin niinhän se voisi hyvin tehdä taikka että no näinhän se on. Että semmoinen, että ulkopuolisen kanssa niin kun käydään niitä asioita läpi, niin se monta kertaa on semmoinen, että jossakin asiassa niin kun silmät avautuu, mutta niinku sanoin, niin suurin osa on lakisäätteisiä asioita, että ne on joka tapauksessa oltava kunnossa. On siellä käyty auditoimassa tai ei.

AKJ: Ootko sä kokenut, kun sä oot käynyt tekemässä audintoiteja, että se on myös jotain sparraushommaa. Että vai onko näillä viljelijöillä tällaisia sparrauskontakteja? Onko neuvonta ehkä sellainen tai viljelijät keskenään, että mistä saa semmoista niinku ns. ammatillista juttuseuraa?

AV: No kyllä varmaan aika paljon nykyisin on niin kun, että viljelijät on jo verkostoituneet kollegojensa kanssa ja on monella alalla on niinku noita whatsapp ryhmiä, joissa varsinkin kesäaikaan satokauden aikana, että siellä käydään sitä keskinäistä keskustelua. Ja se varmasti on sitä parasta sparrausta ja justiin semmoista tukea sitä vertaistukea niin sitäkin kautta saadaan mutta että kyllä joskus on niinku tai että on on nyt sitten toimittajana tai on audittoijana tilalla niin käydään semmoisia keskusteluja, että toisinaan mietin, että onko se sitten helpompi puhua tavallaan semmoiselle ihan vieraalle ihmiselle asioita, joita ei ehkä sitten sille kollegalle puhuisikaan tai että keskustellaan kyllä.

AKJ: Minkälaisena niin kun näet tän neuvonnan merkityksen tai mitä tarpeita sille neuvonnalle olisi ja onko uusia tarpeita - tarvitaanko neuvontaa missä muodossa?

AV: Kyllä varmaan tarvitaan, mutta että se mitä itse niin kun ihan viljelytekniäkin teknistä neuvontaa, kasvinsuojeluneuvontaa, niin uskoisin, että edelleen tarvitaan. Mutta se että mitä nyt itse ajattelisin tällä hetkellä niin ainakin osalla osalle viljelijöistä ja yrittäjistä niin ehkä semmoinen just se itsensä johtaminen niin että osaisi ne voimavaransa niin kun oikeasti jakaa sitten, että onko just se, että onko jotkut työtehtävät semmoiset mitkä kannattaa ulkoistaa maksaa sitten jollekin toiselle tai asiantuntijalle, että ei ihan kaikkea yrittäisikään tehdä itse. Esimerkiksi rekrytointi, työvoiman työntekijöidenkin palkkaaminen, niin sekin on monella tilalla jo niin iso isoja laaja työ, että jos ajattelee sitä, että niin siinä varmasti voisi kanssa käyttää enemmän ulkopuolista apua - itse ajattelen niin. Ja varmaan tuollaiset ympäristö- ja talousnäkökohdat, niin en usko, että niin niissä niin neuvonnan asiantuntijoiden käyttäminen ainakaan vähenee tai sen tarve vähenee.

AKJ: Toi on talousasia nykyään tosi tärkeä asia, niin itse asiassa nyt kun on niinku surtu, että kannattavuuskirjanpidossa ei ole riittävästi avomaan puutarhatiloja mukana; ja siellä tietyt syyt siinä kirjanpito systeemeissä, mutta miten noin on yleensä, että onko se talouden seuranta, niin onko se sellainen kuinka oleellinen kehitettävä asia tiloilla?

AV: Se vaihtelee niin kun kaikki, niin varmasti tosi paljon sen tilan ja yrityksen oman tilanteen mukaan, että joillakin se nähdään viljelyn jälkeen tai jopa sen rinnalla niin kaikista tärkeimmäksi. Ja sitten joillakin niin ehkä sitä ei sitten kuitenkaan vielä niin kun tarpeeksi se ei korostu tai nähdään, että se viljely on se tärkeämpi, mutta että se on kyllä tosi harmi, että siinä että niitä tiloja on niin vähän mukana siinä teidän seurannassa.

AKJ: Se kyllä niinku vaikeuttaa sitten niitten talouslaskelmien esittelyä, jos niitä ei ole riittävästi niitä taustatiloja siellä. Kun sä olet tehnyt tämän monta vuotta toimittajan työtä ja laatutarhatyötä niinku rinnakkain, niin onko se niinku onko ollut vaikea tehdä tommoista niinku kahta asiaa, vähän eri asiaa tietenkin tiloilla tapahtuu aika pitkälle niin?

AV: Ei oikeastaan, ne on niin erilaiset työt. Että se on että kun silloin, kun minä menen auditoimaan niin minä olen auditoija ja kun mä menen tekemään juttua, niin sitten minä olen toimittaja. Että se on niin kuin se on hyvin selkeä työnjako, siis siinä mielessä, että esimerkiksi auditoinnissa, totta kai jutun tekemisessäkin, asiat jotka joita käydään läpi niin niin ne on siinä mielessä luottamuksellisia asioita, mutta auditoinnissa vielä enemmän. Ja kaikki on luottamuksellisia ja että esimerkiksi kun olen auditoimassa, jos näen jonkun hyvän kohteen ja haluaisin ottaa siitä kuvan, niin minun on pyydettävä siihen lupa sen mahdolliseen julkaisemiseen joskus. Mutta jos minä olen toimittajana tilalla, niin kyllähän se nyt on lähtökohta, että siellä on myös kuvataan. Että mut että eihän sille tietenkään voi mitään että on yksi pää ja yksi ajatukset, että toki on on se että kun jos on käynyt auditoimassa niin saatan sitten seuraavana vuonna tai samanakin vuonna soittaa ja kysyä että voisinko tehdä juttua. Että mutta että ne on kaksi eri asiaa eikä en ainakaan itse ole kokenut koskaan että niitä olisi niin kun etteikö niitä pystyisi pitämään ihan täysin erillään.

AKJ: Sinä olet myös ollut etätyön edelläkävijä, että kaikki nämä vuodet olet pyörittänyt tätä asiaa Keski-Suomen Luhangasta käsin, joka onkin paljon keskeisempi paikka kuin esimerkiksi Helsinki. Niin miltä se on tuntunut nyt kun kaikki muutkin on tullut etätyöläisiksi, että onko elämä muuttunut helpommaksi, että kaikki muutkin on etänä ja mitä etuja oot nähnyt nyt sitten keskellä Suomea töissä tekemistä, että et ole samanlaisessa toimistossa kuin muut?

AV: No onhan siinä nyt jo yksistään se etu ollut että että lähteä sitten Luhangassa tuonne vaikkapa nyt Kesälahdelle tai vaikkapa Laitilaan niin tai Pyhäjärvelle, niin kilometrit on kuitenkin tulee vähemmän kun se että lähtisi Helsingistä. Ja se että nyt sitten kaiken sen tän sähköisen kaikki on kaikki kulkee linjoja myöten valokuvat ja taitot ja kaikki muut, niin se on tietenkin helpottanut sitä, että silloin kun kaksituhattayksi syksyllä aloitin etätyöt, niin siihen aikaan oli vielä diakuvat ja ne kulki postissa ja puutarha&kauppa -lehti ilmestyi joka ainoa viikko. Niin enää ei kyllä uskaltaisi siihen luottaa, että posti kuljettaisi ne kuvat tänne toimitukseen Helsinkiin. Että se on niinku muuttunut, mutta tietenkin minullakin jo korona aikana oli vähän semmoinen olo, että olisihan se ihan mukava käydä lehtipalaverissa tai sitten työpaikalla tuolla Malmilla. Mutta tota että sinänsä olen niin kun kokenut sen ihan hyvänä tehdä sitä työtä sieltä Luhanganasta ja sillä lailla keskeisellä paikalla. Yhden ainoan kerran on ollut semmoinen tilanne, että pitkän sähkökatkon aikana otin koneeni joka on ihan pöytäkone ja ajoin sitten 10 km:n päähän naapuriin tekemään töitä, jossa siellä sitten oli sähkö, mutta meillä ei sitä ollut. Ja siinäkin tapauksessa sitten kuitenkin sivut ennättivät aikanaan painoon.

AKJ: Läpi lumen ja tuiskun.

AV: No silloin oli kyllä ihan kesää kaiken lisäksi, mutta tota jostain syystä meillä oli niin pitkä sähkökatko, että joo ukkonen aiheutti sen sähkökatkon, että lumi ja tuisku ei ole sinänsä aiheuttanut.

AKJ: Kyllä nythän alkaa sinullakin periaatteessa nämä työvuodet vähenemään ja aamukampa alkaa niinku olla ehkä käytössä, niin minkälaista niinku viestiä haluaisit jättää meille, jotka vielä jatketaan työelämässä, niin neuvojat, tutkijat, viljelijät, että minkälaisena sä näet tän puutarha-alan tulevaisuuden ja mitä, mihin kannattaisi, mihin sä uskot, että kannattaa panostaa tulevaisuudessa?

AV: No ihan en nyt sitä kampa vielä ole ottanut käyttöön, jos noin vuoden päästä jään eläkkeelle, mutta sanotaan, että ajatukset on kyllä jo niin kun sen jälkeen, kun sen on itselleen sanonut niinku ääneen ja työpaikallakin että jään sitten ensi vuoden lopulla, niin tota tietenkin se nyt on jo jotenkin alkaa olla semmoinen, että jos vuoden on töissä, niin sitten se loppu on jo aika lähellä, sen työ työuran loppu, mutta tota no täähän on tosi hieno ala kaiken kaikkineen puutarha-ala ja sen tulevaisuuteen uskon ihan täydellisesti. Se mikä on niin kun jo vuosien ajan sinänsä ollut surullista, että miten vähän puutarhatuotannon asiantuntijoita, jos nyt puhutaan, vaikka tällä neuvonta-alalla, niin vuosi vuoden jälkeen on vähentyneet asiantuntijat ja ihan samahan on tutkimuksessa. Että, jos pitkän linjan

tutkijat on jääneet eläkkeelle, niin eipä ole palkattu lisää ja mutta että se kaikkinaisen yhteistyö ja verkostoituminen ja keskustelu niin sitähan mitä enemmän sitä käydään, niin se on varmasti sekä töitä tekeville ovat sitten viljelijöitä tai tutkijoita tai asiantuntijoita, niin se on ihan tärkeä ja sitä pitäisi käydä. Ja että kyllä mä toivoisin, että kaikki, jotka on tällä alalla on sitten tutkijana tai asiantuntijana tai tilastonikkarina, niin pääsisi käymään tuolla tiloilla. Tutustumaan siihen arkeen ja tutustumaan viljelijöihin ja yrittäjiin ja kävisi katsomassa, mitä se arki siellä oikein on, mitä siellä tehdään niillä tiloilla ja minkälaisen kysymysten kanssa viljelijät painii. Taikka tai mistä saavat sen luottamuksensa ja uskonsa, että se kyllä monta kertaa tai sanotaan, että näinä vuosina, niin että se on antanut niinku sitä jaksamista ja uskoa ja varsinkin sitä kunnioitusta viljelijöitä kohtaan.

AKJ: Kyllä tuo oli siis tosi tärkeä asia, että Suomi on pieni maa ja meillä on niinku pienet sektorit ja itse asiassa meillä on mahdollista tuntea aika laajasti neuvonta, tutkimus, virkamiehet, hallinto toisiamme niin sitä niinku sen hyödyntäminen sitten ns. Suomen eduksi niin on varmaan niin kun se yksi suomalaisten vahvuus, että meillä on mahdollisuus aika matalaan byrokraatiaan, jos niin halutaan.

AV: Totta, että joskus on niinku se, että nämä piirit ovat pienet. No se on hyvä hyvä asia joskus ehkä huonokin, mutta että hyvä asia siinä, että ei että se ei ole ei ole todellakaan mahdotonta niin kun tutustua puolin ja toisin. Ja kyllä se aikakin jostakin löytyy joskus.

AKJ: Kyllä, siis tosi paljon kiitoksia tästä yhteisestä hetkestä. Että pitkä on ollut meilläkin yhteinen menneisyys ja tosi paljon olet Annamarja tehnyt tämän alan hyväksi ja aika monet meistä on soitellut sinulle, kun ei tiedä kellek muulle soittaa; että tämä reikä tulee nyt ainakin jonkin aikaa olemaan, että keneltä kysytään jos ei Annamarjalta voi kysyä tätä asiaa. Mutta uskon voivani kiittää koko alan puolesta näistä vuosista ja tosi hyvää sitten vapaaherrattaren elämää.

AV: Kiitokset ja kiitos ihan samoin, että kyllä ne on monet tuota excel-taulukot mitä olen sinulta saanut näinä vuosina ja niin kuin sanot, että voi kysyä, että keneltä voi kysyä. Niin toimittajana on just ainakin minulla se, että tosi monesta asiasta tietää vähän, mistään ei pysty sanomaan sitä kovin syvällisesti. Mutta että se, mitä nyt näinä vuosikymmeninä on niin kun mitä olen oppinut niin sen, että aika monen ihmisen kanssa olen jutellut ja pystyn ehkä sanomaan, että soitapa sinne tai ota häneen yhteyttä, että ainakin sitä tietoa ja sitä varastoa nyt sitten vielä on ensi vuosi melkein käytettävissä, että voit taas soittaa ja kysyä ja kiitokset Anna-Kaisa.

AKJ: Kiitos; pidetään niin kuin lippua korkealla. Kuuntelit juuri osan Puhetta puutarhasta ja taloudesta - podcastsarjaa. Tämä jakso on toteutettu yhteistyössä maatilatalouden kehittämisrahasto Makeran kanssa.

Musiikkia, liverrystä.